

Stoletý kalendář

mýtus a skutečnost

Kalendáře tvořily od pradávna významnou část lidové literatury. Jejich první formy se u nás objevily již asi v polovině 13. století. A snad žádný jiný spis o počasí neovlivnil myšlení lidí v minulosti tak výrazně, jako takzvaný „stoletý kalendář“. S ním, nebo se zmínkami o něm, se setkáváme dodnes.

Historii stoletého kalendáře podrobně popsal například Jan Munzar v Kalendáři lidové demokracie v roce 1969. Uvádí, že počátky astrometeorologie, v níž se nebeským tělesům připisoval přímý vliv na počasí, můžeme hledat v oblasti antického světa. V Egyptě a Babyloně jasná obloha umožňovala pozorovat pravidelný chod hvězd, roční chod a změny postavení Slunce, Měsíce a planet, a to bylo jednou z příčin vyspělosti astronomie v těchto zemích. A protože zde byl poměrně jednoduchý roční chod počasí, opakující se v hlavních rysech každým rokem, začal být jednoduše roční chod počasí uváděn v příčinou souvislost s postavením planet.

Jak tedy vznikl stoletý kalendář? Vliv planet na počasí se rozhodl v praxi vyzkoušet opat cisterciánského kláštera v Langheimu u Bambergu v Bavorsku a začal si do deníku zaznamenávat skutečné počasí, k němuž si zapisoval i planety. Mauricius Knauer se narodil 14. března 1613, studoval ve Vídni filosofii, matematiku a astrologii. V roce 1649 (ve 36 letech) byl zvolen opatem a při této příležitosti mu nově zřízená univerzita v Bambergu udělila doktorát teologie. Roku 1651 si zřídil na nejvyšším bodě kláštera observatoř, zvanou „modrá věž“ a vybavil ji přístroji. Počasí si zaznamenával v letech 1652 až 1658. K němu přidával poznámky o úrodách a dějích, které se dotýkaly klášterního hospodářství. Opat Knauer zemřel 9. listopadu 1664. Je možné, že měl v úmyslu vydat kalendář na základě svých pozorování,

ale nestalo se tak. Nicméně jeho údaje si opisovali zájemci z okolních klášterů a jeden z opisů se dostal koncem 17. století do rukou lékaře Christopa Hellwiga (1663 až 1721). Hellwig podle tabulky planet přepsal počasí z Knauerova deníku pro každý den následujícího století a vydal ho v německém Erfurtu pod názvem: Kuriózní kalendář, který platí na věk 1700 po narození Krista, tj. do roku 1800.

Tímto počinem se Hellwig velmi zavděčil prostým lidem, kteří toužili znát budoucí počasí a nevěděli nic o původu kalendáře. Skutečnost, že první kalendář byl na sto let, vedla k nedorozumění, že se počasí opakuje po sto letech. Název

MAURICIUS KNAUER

stoletý je však proto, že udává na uvedených sto let pohyblivé svátky gregoriánského kalendáře. Co se týče planet a počasí, měl by se kalendář jmenovat spíše „sedmiletý“, protože je sedm vládnoucích planet a každá panuje po dobu jednoho roku od jarní rovnodennosti. Po sedmi letech se cyklus opakuje a každý rok v něm vládne jiná planeta: 1. Hladolet (Saturn) rok je studený a poněkud vlhký, 2. Králemoc (Jupiter) při průměrné teplotě více vlhký než suchý rok, 3. Smrtonoš (Mars) rok je více suchý než vlhký a přitom více teplý než studený,

Před 125 lety vzniklo Zemědělské muzeum

Z exponátů zemědělského oddělení na Jubilejní zemské výstavě v Praze v roce 1891, tedy přesně před 125 lety, vzniklo Zemědělské muzeum. Výstava byla zahájena 15. května, kdy se již tradičně slavila pražská svatojánská pouť věnovaná památce svatého Jana Nepomuckého. Pouť navštěvovalo tradičně tisíce venkovských návštěvníků, a proto bylo zřejmé, že ten, kdo chtěl uspořádat akci, o kterou bude určitě zájem, volil tuto příležitost.

O 115 let později, tedy v roce 2006, bylo muzeum převedeno z resortu kultury do resortu zemědělství a dostalo název Národní zemědělské muzeum Praha. Pro návštěvníky se otevřely nové expozice v rekonstruovaných prostorách v Praze.

Rekonstrukce Národního zemědělského muzea

Národní zemědělské muzeum Praha je státní příspěvkovou organizací zřízenou Ministerstvem zemědělství ČR. To mu také schválilo komplexní obnovu budovy v Praze, která se má stát propagačním a popularizačním místem všech témat souvisejících se zemědělstvím. Má také přispívat k propagaci kvalitních českých potravin a výrobků, k propagaci podnikání a řemesel ve vazbě na zemědělství, potravinářství, lesnictví a další obory.

Rekonstrukce, která bude placena ze státních peněz, ale Národní zemědělské muzeum neuzavře, protože se bude dělat po částech. Celkově se počítá s 265 miliony korun, z toho zhruba 173 milionů má jít na stavební část a ostatní na expozice a projekty. Rychlost obnovy samozřejmě závisí na množství peněz, které budou k dispozici. Plán je takový, že většina stavebních prací a investic do expozic skončí v roce 2018. Pokud jde o plány s návštěvností, počítá se s tím, že do rekonstruované budovy Národního zemědělského muzea v Praze ročně přijde 200 tisíc lidí.

Obnova také regionálních poboček

Pod Národní zemědělské muzeum spadají i čtyři regionální pobočky. Také ty mají projít rekonstrukcemi, a to díky penězům z evropského Integrovaného regionálního operačního programu. Předpokládané částky dosahují 840 milionů korun s 15procentním kofinancováním.

Do areálu zámku Kačina by z toho mělo jít 412 milionů korun, do Muzea zemědělské techniky v Čáslavi 300 milionů,

do Mysliveckého a lesnického muzea na zámku Ohrada 102 milionů korun a 26 milionů do Muzea vinařství, ovocnářství a krajiny ve Valticích.

JUBILEJNÍ ZEMSKÁ VÝSTAVA V PRAZE ROKU 1891 BYLA HOSPODÁŘSKÁ, KULTURNÍ A SPOLEČENSKÁ AKCE USPOŘÁDANÁ NA OSLAVU VÝROČÍ PRVNÍ PRŮMYSLOVÉ VÝSTAVY V PRAZE ROKU 1791. O VÝTVARNOU STRÁNKU VÝSTAVY SE POSTARALI UMĚLCI GENERACE NÁRODNÍHO DIVADLA V ČELE S VOJTĚCHEM HYNAISEM. NA VÝSTAVU ZVAL JEHO PRVNÍ ČESKÝ BAREVNÝ PLAKÁT.

Čarovná zahrada

kde jsou stromy básně, které píše země do nebe

Nenápadná slepá ulička na okraji města v Ostravě Hrabové skrývá neuvěřitelnou zahradu plnou čarovníků. Vytvořil ji Jan Sláma, bývalý dramaturg Krátkého filmu Ostrava spolu s manželkou Marií a synem Martinem. Začínal před skoro padesáti lety, kdy pozemek zdědil a kde o pár let později začali společně se ženou stavět rodinný dům.

„Když se tatínek vrátil z koncentráku, vzal si maminku a já se narodil. Maminka, selská dcera, zdědila půlhektarový pozemek v Hrabové. Ovšem kdysi to byl v podstatě rybník, protože Hrabová byla tenkrát skoro samá voda. „Plavala Hrabová rodná má dědina, psal kdysi klasik,“ začal své vyprávění o tvorbě dnešní podoby zahrady Jan Sláma. Zavzpomínal na to, jak jeho otec popelem, škvárou pozemek zúrodnoval. Dělal to tak tenkrát všichni. „Zasadil zde asi 400 ovocných stromů, 100 lísek, plno rybízu, angreštů, a taky pořídil slepice, husy, kačeny, králíky atd. Takže si jistě dokážete představit, jak vypadalo moje dětství. Už od února jsme se motali kolem stromů, stříhali, stříkali, obírali, na podzim vozili jablka do sklepa a na jaře zase shnilé ze sklepa na kompost. Ještě i dnes, když se řekne jablko, zježí se mi kůže na ruku,“ vzpomíná s úsměvem.

Nerozluštěné tajemství dlouhých kamenných řad...

„Působí to mysticky,“ říká turistka vracející se z vrchu Rovina nad Kounovem. Chvilí předtím tam procházela s manželem kounovské kamenné řady. Zcela zjevně je vytvořila myslící bytost, ale historikové jejich původ neznají ani osm desetiletí po jejich objevení. Záhadou opředené řady kamenů bývají někdy označovány za české Stonehenge. Přepestrá je také paleta nejrůznějších domněnek i teorií.

Pokud jedete z Prahy na Karlovy Vary, měli byste do Kounova zajet. Leží v okrese Rakovník, na pomezí středních a severozápadních Čech, zhruba padesát kilometrů západně od Prahy. V úrodném chmelařském kraji na okraji vrchoviny Džbán vyhlášené pro svůj výjimečný a zachovalý krajinný ráz Přírodním parkem Džbán. Od kounovské hospody, v jejímž areálu nevynecháte malou muzejní expozici, dojdete po dvou a půl kilometru k prvním kamenům, cestou se již mnoho dozvíte z panelů.

Kameny objevil učitel

„Při archeologickém průzkumu zdejšího okolí pro účely vlastivědné učinil jsem nález – čtrnáct kamenných řad přetínajících planinu kopce Rovina. Jsou to balvany křemence dosahující výšky jeden metr i více. Řady jsou někde již rozrušené, ale celkem dosti zachovalé,“ píše mladý kounovský učitel Antonín Patejdl 18. září 1933 pražskému archeologovi Jiřímu Neustupnému. Na rozdíl od všech, kteří tudy chodívali, si učitel všiml několika mohutných kamenů nápadně uspořádaných do pravidelné řady. Kráčel dál do hustého lesa, kde v rovnoběžném směru pokračovala další řada. A další o kus dál. Patejdl nakonec napočítal stovky balvanů narovnaných do čtrnácti rovnoběžných řad ve směru sever-jih a stanovil velikost plochy na 250 krát 450 metrů. Ačkoli neměl žádné archeologické důkazy, označil kamenné řady za jedineč-

nou pravěkou památku. Svůj objev publikoval v roce 1934 v regionálním vlastivědném časopisu Krajem Lučanů a pak se tím už nikdy nezabýval. Záhy odešel na jinou štaci...

Další neskutečný poklad z hradu Bečov

136 vín za 20 milionů

Málokdo to ví. A přitom jde skutečně o unikátní nález obrovské hodnoty. Při slavném nálezu Relikviáře sv. Maura pod podlahou kaple hradu Bečova nad Teplou v roce 1985 byl objeven ještě jeden poklad – 133 lahví prvotřídního vína, koňaku a šampaňského. Další tři lahve našli archeologové Národního památkového ústavu v roce 2011. Až v roce 2014 se však podařilo význam nálezů ohodnotit – společnost Premier Wines & Spirits ((PWS) je ocenila na minimálně 20 milionů korun.

Vinný poklad, který je uložen ve speciálním depozitáři na hradě Bečov nad Teplou, analyzoval Jakub Příbýl, jeden z nejlepších českých sommelierů. Cenu vín z 19. století odhadl minimálně na 20 milionů korun.

„Z unikátní sbírky 136 lahví vína, koňaků i šampaňského pocházejících převážně z let 1890 až 1899, jich má mnoho částečně zachovanou i etiketu. Mohu tedy bezpečně určit nejen původ, ale i konkrétního vinaře, od kterého pochází a dokonce i obchodníka, jenž vína prodával. Každá láhev má hodnotu minimálně 200 tisíc korun,“ vysvětluje Jakub Příbýl, head sommelier společnosti Premier Wines & Spirits.

Nejcennější u nás

Jedná se tak zřejmě o nejcennější nález vín na území ČR. Ve vinné sbírce můžeme nalézt hlavně francouzská vína, jako bordeaux či burgundské, ale

i portské. Dochovalo se i několik lahví šampaňského. Součástí sbírky je i několik lahví ikonického vinařství Chateau d'Yquem se stále čitelnou vinětou.

„Jde o unikátní vinařství z vesnice Sauternes v oblasti Bordeaux, které vyrábí velmi jemná, sladká bílá vína. Jejich kvalitu a exkluzivitu dokládá i fakt, že jako jedinému vinařství mu byla v roce 1855 přiznána kategorie *premier cru classé supérieur* při Bordeauxské klasifikaci vín,“ doplňuje Jakub Příbýl.

Skrýš pod podlahou

Celá sbírka pochází ze soukromého majetku rodiny Beaufort – Spontin, která během druhé světové války kolaborovala s nacisty a po vydání Benešových dekretů musela opustit republiku. Před odchodem nechali vzácný Relikviář sv. Maura a lahve ukrýt pod podlahu hradní kaple.

Poklad byl objeven až po dlouhých čtyřiceti letech, kdy o odkoupení blíže neurčené historické památky, začal vyjed-

Nejlepší obrana je útěk...

Koně jsou zvířata, která v dřívějších dobách volně táhla nekonečnými stepmi. Mimo kopyta a zuby neměli žádné zbraně, které by je chránily před šelmami. A tak si museli poradit jinak.

Žili ve velkých stádech, která vedla vůdčí klisna a chránil hřebec, všichni stále ve střehu, připraveni k okamžitému útěku. I dnes mají koně hluboko v nitru stejně bystré instinkty, které jim velí při nebezpečí – zdánlivém i skutečném – co nejrychleji utéct.

Nebezpečí na každém kroku

Z pohledu kopytníka číhá nebezpečí skutečně na každém rohu, někdy v podobě odhozené, ve větru vlající igelitové tašky, jindy jako neznámý předmět na důvěrně známé trase. Je na nás lidech, abychom je přesvědčili, že žádné nebezpečí nehrozí a že se na nás mohou stoprocentně spolehnout a vložit do nás svou důvěru. Čím více podnětů budeme svému koni dávat, tím lépe si zvykne na neočekávané situace. Je to zásadní jak z hlediska bezpečnosti zvířat, tak i nás lidí. Máloco je tak nebezpečné, jako splašený a bezhlavě prchající neovladatelný kůň. Člověk by měl udělat maximum, aby takovým situacím předcházel a nemusel je vůbec řešit.

Šestý smysl?

Koně jsou nesmírně citlivá zvířata se smysly o poznání lepšími, než máme my. Stává se, že reagují na věci, které my nevnímáme, dopředu „vědí“ věci, které my nevidíme. Je to skutečně jen bystrost jejich smyslů, nebo je v tom něco víc?

Pověstný šestý smysl je popisován jako schopnost rozpoznat něco, co je jinými smysly nepostřehnutelné. Co je ovšem nepostřehnutelné pro nás, může být pro koně naprosto zřejmé. Od přírody jsou vybaveni ušima, které zaslechnou i ten nejjemnější šum, očima, jež registrují i téměř nepostřehnutelné pohyby, nosem, který dokáže zaznamenat i kilometr vzdálený pach. Z našeho pohledu se pak koně někdy chovají iracionálně, nejčastějšími příklady takového chování je neochota vstoupit někde, kde z našeho pohledu nehrozí žádné nebezpečí. Na základě čeho si ale koně určují nebezpečná místa? Je v tom pozorování, zkušenost nebo (našim) rozumem nevysvětlitelné tušení, intuice? Ve většině případů především kombinace vynikajících pozorovacích schopností

Vousáči na dvorku

Antverpského vousáče a watermalského vousáče lze bez nadsázky považovat za nejelegantnější původní zakrslá plemena kura. Tato okrasná drůbež je díky svému exteriéru považována za velmi atraktivní výstavní plemena.

Antverpský vousáč

Zvířata podobného typu se objevují už na obrazech starých mistrů ze 17. století. Toto plemeno pochází z Belgie z oblasti Antverp a Bruselu. Na výstavách byli vousáči předváděni už kolem roku 1880 a již v roce 1904 byl založen první belgický speciální klub chovatelů tohoto plemene. Díky své podobě s bantamkami byl nějaký čas antverpský vousáč považován za jejich vousatou verzi. U nás je toto plemeno poměrně rozšířené. Jde o slepice velice shánlivé, temperamentní, které se dobře opeřují. Mají bílou kůži. Snášejí kolem 80 vajec s bílou až krémovou skořápkou o hmotnosti asi 25 g. Ideální hmotnost antverpských vousáčů je 0,7 kg.

Plemeno je charakteristické velmi malým rámcem a spustěnými křídly. Tělo má krátké, zaoblených tvarů. Trup je vysoko nesený. Hlavu zdobí růžicový hřeben zakončený jedním trnem a nedělený vous (laloky jsou zakrnělé). Typický je bohatý odstávající krční závěs a výše nesený ocas doplněný u kohoutů jen mírně šavlovitými srpy. Horní linie těla je lyrovitá. Prsa jsou výrazně klenutá. Postoj je široký na nižších běhácích.

Antverpští vousáči jsou chováni v mnoha barvách. V současnosti je podle našeho vzorníku uznáno 21 barevných rázů. Asi nejčastěji chovaný je ráz křepelčí, bílý (na snímku) či černý. Dále existují v barvě krahujcovité, modré s lemy, šedé, červené, žluté, zlatokrké, stříbrokrké, modře křepelčí, stříbrně křepelčí, bílé kolumbijské, žluté kolumbijské, stříbrně černé lemované, porcelánové a šedě porcelánové, černé bíle skvrnité, šedé bíle skvrnité, žluté bíle tečkované a červeně sedlaté zlatokrké. Se vzácnějšími rázy se můžeme setkat zejména v zahraničí. Barvy běháků a očí jsou různé, podle barevného rázu.

Je Přimda nejstarším českým kamenným hradem?

Cestou po dálnici do Německa si možná všimnete zříceniny hradu Přimda. Stojí na temeni stejnojmenného vrchu a působí tak, že cesta k němu je předlouhá. Není; od restaurace pod hradem jste na vrcholu za 20 minut, i dřív. Překonáte poměrnou výšku necelých 150 metrů a odměnou je krásná vyhlídka a samozřejmě pozoruhodná zřícenina.

Z výšky 848 metrů nad mořem vidíte na jedné straně zakřivenou dálnici, na druhé straně samotné město Přimdu. Má nápadně prázdný střed, viditelný právě a jedině z výšky. Kostel sv. Jiří stojí na rozlehlé ploše, bývala však zmenšená Panským domem, postaveným údajně v roce 1601, i menšími domy. Plzeňský publicista, památkář a historik David Růžička ve svém článku vysvětluje: „V dubnu 1945 bylo město plné německých vojáků i jejich bojové techniky a k tomu se zde tísnilo okolo tisícovky německých uprchlíků z těžce vybombardovaného Porúří. Nebe brázdily spojenecké stíhačky, útočící proti

pozemním cílům. Do toho kdosi vydal velmi nerozumný rozkaz. Zahájit proti letadlům kulometnou palbu. Odpověď byla zničující.“ Kdo se schoval do sklepů, přežil. Bomby ale zničily historickou zástavbu Přimdy včetně Panského domu. Jeho ruiny hyzdily náměstí ještě další dva roky, vzpomíná Růžička. Po válce byl obnoven jen kostel, z něhož zbyly oltáře a holé zdi, veškeré dřevěné vybavení vzalo za své.

Český kníže zabral protiprávně postavený hrad

Pohnutou historii má také samotný románský hrad. Původní byl dřevěný, ale nikdo už pravděpodobně nezjistí, kým a kdy byl postaven. V roce 1925 uspořádali v městečku velkou slavnost na počest tisíciletého výročí hradu. Skutečně se uvádí rok 925, ale pouze orientačně a bez konkrétního historického

Ekologické sady uprostřed Bílých Karpat

Obec Komňa, ležící jen pár kilometrů od hranice se Slovenskem, je známá především jako jedno z možných rodišť Jana Amose Komenského. Milovníci tradic a folkloru si zase tuto vísku uprostřed Bílých Karpat spojují se spontánními oslavami fašanku, které se zde každoročně konají před zahájením církevního postu před Velikonocemi.

Ne každý ovšem ví, že nad obcí posledních deset let rostou nádherné ekologické sady, k nimž se mohou turisté dostat po zajímavé naučné stezce.

Jistě není bez zajímavosti, že vše vybudoval svépomocí David Ryšavý s rodinou Malcových. Sadaři se před lety nechali inspirovat letáčkem, který našli ve schránce. Společnost Veronica tehdy oslovovala obyvatele Bílých Karpat, jestli by se nechtěli zabývat obnovou a výsadbou ekologických sadů.

„Nápad se nám zalíbil, proto jsme koupili nejdříve jeden hektar nad naším domem. Náklady na tento pozemek i výsadbu stromů jsme hradili ze svého. Na další výsadbu se nám už podařilo získat dotace z Ministerstva zemědělství,“ prozradil mluvčí a zástupce rodinné firmy Lumír Malec. V současné době už hospodaří na devíti hektarech sadů, kde roste zhruba 3 600 stromů.

Jejich původní vize byla, že budou zpracovávat ovoce, jak tomu na vesnici bylo odjakživa. „Už naši předci přece vařili povidla, něco zkonsumovali čerstvé, další usušili a zbytek skončil v kvasu.

S tím vším jsme do toho šli. Jediný rozdíl byl, že jsme chtěli vše rozjet ve velkém,“ zavzpomínal ekologický zemědělec.

K sadárení si navíc přidal chov včel, které potřeboval k opylování. S tím šla ruku v ruce produkce medu. Kromě včel k opylení dnes ale používá i čmeláky, kterých každoročně kupuje okolo tisícovky. Čmeláci totiž stromy opylují i za deště a velmi chladného počasí, kdy se teplota pohybuje okolo sedmi stupňů nad nulou.

OD DOMU PODNIKATELŮ VEDE AŽ DO SADU NAUČNÁ STEZKA. TA MÁ DESET PANEŮ, NA NICHŽ SE TURISTÉ DOZVÍ SPOUSTU ZAJÍMAVOSTÍ. NA NAUČNÉ STEZCE JSOU K VIDĚNÍ I PYRAMIDY Z KAMENŮ, TAKZVANÉ HADOVNÍKY, NA NICHŽ SE VYHRÍVAJÍ HADI SLEPÝŠI A JEŠTĚRKY.

Jeden ze tří našich unikátů

Buškův hamr

Tři funkční hamry se zachovaly na území České republiky. Navštívil jsem dva, psát budu jen o jednom. Je to Buškův hamr, krásný objekt u Trhových Svinů v okrese Třeboň. Ten druhý leží v Dobřívě na Rokycansku, třetí nese název Šlakhamr. Najdete jej v Brdíčkově mlýně v Hamrech nad Sázavou ve žďárském okrese. Všechny stojí za návštěvu.

V Dobřívě zpracovávali železo od roku 1505, ještě nedávno tam fungovalo strojní vybavení z poloviny 19. století. Nejstarší z této trojice bude patrně Šlakhamr – první zmínka o nájemci pochází z roku 1410. A Buškův hamr fungoval – na rozdíl od zbývajících dvou fakticky nepřetržitě – od roku 1780 až do roku 1950. Rozkvět nastal teprve s Buškovými, kteří zadlužený hamr koupili v roce 1820. Děda, otec, vnuk... řemeslo zůstalo v rodině až do konce. Ostatně Buškovci žili na hamru ještě koncem 70. let minulého století. Žili, pracovali, podnikali. V dobách slávy, rozuměj do roku 1948, jim patřily dva hamry, a také železářství v Trhových Svinech. Provozovali vlastně fungující a prosperující železářskou síť. Ovšem práce na každém hamru byla nesmírně těžká, dnes už těžko představitelná.

NA SNÍMEK SE NEVEŠLO JEŠTĚ TŘETÍ VODNÍ KOLO. STAVĚLI JE SEKERNÍCI.

Na železnici velký problém, pro hamerníky vítaný materiál

„Hamerníci získávali kdysi materiál hlavně z nálofků a z obručí vagonových kol. V době před železnicí museli zákazníci nejprve nasbírat nebo jinak sehnat a pak přinést starý šrot, aby jim hamerník vyrobil motyku, lopatu, radlici, sekeru,“ líčí v Buškově hamru průvodkyně Kristýna. Ani nálofků však nebyly zpočátku ideální hmotou ke zpracování vzhledem k jejich nedostatečné tvrdosti. Bylo jich nicméně dost, protože v železničním provozu se po zahřátí roztáhly, pak se musel vlak zastavit, nechat vychladnout, znovu naklepat nálolek zpět na kolo. Jenže klepáním na jedno místo se nálolek často roztřhl. Pro železnici slepá cesta, pro železáře zdroj materiálu. Nakupovat nálofků jezdili pryč z Čech a Moravy až do Vídně.

Pak ale nastal problém na hamru – celý nálolek se nevešel pod kladivo bucharu, musel se nejdříve pracně rozbít. V zimě

Osudové příběhy

Záchrannými stanicemi projde každý rok několik tisíc volně žijících živočichů, kteří z nejrůznějších důvodů potřebují lidskou pomoc. Ve většině případů však prvotně hraje důležitou roli právě člověk, díky jehož působení je vliv na naši přírodu neskutěčně velký. Člověk používá dopravní prostředky, zabírá zemědělskou a lesní půdu, kácí zdravé stromy, pěstuje široké lány monokultur, využívá postřiky, umělá hnojiva, znečišťuje vodní toky, životní prostředí a vším tím narušuje přirozený koloběh naší přírody.

Při všech těchto aktivitách zpečetuje osudy volně žijících živočichů, kteří se ocitají v záchranných stanicích. Nebylo by ale jednodušší některým nebezpečím raději předcházet?

Pojďme se podívat na několik příběhů, které se udály v loňském roce v Záchranné stanici v Pátku u Poděbrad.

Křeček bezdomovcem

Doslova kuriózní případ se přihodil dělníkovi při výkopových pracích. Při kopání bagrem došlo k obnažení nory, ve které vyrušený křeček polní ihned

začal svým typickým prskáním upozorňovat všechny kolem, že tady je jeho. Naštěstí vše skončilo dobrým koncem a křeččí bezdomovec se dostal do záchranné stanice, kde zůstal až do jara. Poté se vrátil zpět do volné přírody.

Kolonie netopýrů rezavých v krabici

Existují lidé, kteří živé tvory nenechají svému osudu. Při procházce v lese narazila nálezkyně na podivně pískající krabici, když ji otevřela, nestačila se divit. V uzavřené krabici se nacházela celá kolonie netopýrů rezavých, které pravděpodobně někdo do lesa přivezl po kácení stromu. Netopýry však nechal napospas, jelikož krabice byla uzavřena a netopýři nemohli ven. Při podrobné prohlídce jsme našli čtyři uhynulé jedince a jednoho jsme museli utratit, protože měl vážné

Emporové kostelíky

na našem venkově

Formování Českého státu za prvních Přemyslovců přináší na venkov ojedinělý typ sakrální stavby, tzv. emporový neboli tribunový kostel. Po tisíci letech nová epocha církevní architektury v České republice využívá obdobný princip formování moderní kostelní typologie. Jak chápat tuto paralelu?

O Čechách se často říká, že jsou zemí kostelů. Je tomu skutečně tak? Kostely vyrůstaly v českých městech i vsích ve všech obdobích dějin. První románské vyrostly v dobách, kdy v zemi vládla tvrdá ruka přemyslovských knížat a prvních králů. Celá řada těchto staveb přirozeně zanikla, jiné změnily k nepoznání pozdější přestavby. Rozvoj románské architektury a umění byl úzce spjat s dokončením christianizace Evropy, neboť noví věřící potřebovali prostory, kde by se mohli shromažďovat k liturgickým obřadům a kázáním. Stavěly se dva základní typy kostelů, baziliky a rotundy. Oba měly svůj předobraz v antickém stavitelství. Bazilika byla obdélníková stavba, jejíž vnitřní prostor byl podélně rozčleněn sloupořadím do tří i více lodí. Původně sloužila jako

ROMÁNSKÁ PLASTIKA RYTÍŘE NA VENKOVNÍ STĚNĚ KOSTELA SV. JAKUBA.

SV. JAKUB V JAKUBU (ČÁST OBCE CÍRKVICE V OKRESE KUTNÁ HORA) JE TYPICKÝM PŘÍKLADEM ROMÁNSKÉHO VENKOVSKÉHO TRIBUNOVÉHO KOSTELA.

tržiště nebo soudní budova. V křesťanském chrámu je hlavní loď podstatně vyšší i širší. Na východní straně ji ukončoval polokruhový výklenek – apside, v němž bylo umístěno kněžiště. Uprostřed kněžiště stál oltář, u kterého se sloužila mše. Vnitřek baziliky osvětlovala okna umístěná v horní části zdí, jež vymezovaly střední loď. Součástí stavby bývaly věže. Také rotunda, jednoduchá stavba kruhového půdorysu s kuželoví-